

První dva vrtulníky Viper jsou v ČR

26.7.2023 - Jindřiška Budiková | Armáda ČR

„Dodání prvních amerických vrtulníků je významný moment pro modernizaci armády, vrtulníkové letectvo se tím posouvá do 21. století. Zbavujeme se tak závislosti na ruské technice a přecházíme na moderní západní platformu dodanou významným spojencem,“ uvedla ministryně obrany Jana Černochová.

Se dvěma vrtulníky do ČR dorazila i početná skupina amerických specialistů, kteří s českými kolegy v následujících dvou týdnech vrtulníky zkompleťují, zprovozní a takzvaně zalétnou. Společně pak také na strojích provedou certifikaci. V průběhu srpna přiletí z USA mobilní výcvikový tým (MTT – Mobile Training Team), jenž od 1. září začne cvičit letecký personál 22. základny vrtulníkového letectva. Oficiální představení vrtulníků se v Náměšti uskuteční 17. srpna za účasti ministryně obrany, náčelníka Generálního štábu a dalších představitelů resortu a armády.

Mezivládní dohodu na nákup 12 nových vrtulníků systému H-1 podepsal v roce 2019 tehdejší ministr obrany Lubomír Metnar. Dalších osm zmodernizovaných získá ČR od USA zdarma jako ocenění za pomoc Ukrajině. Česká armáda tak bude mít celkem k dispozici 10 strojů UH-1Y Venom a stejný počet typu AH-1Z Viper.

Nové vrtulníky představují ucelený systém

Bitevníky Viper i víceúčelové Venomy vynikají palebnou silou, systémem vlastní ochrany, utajenou komunikací či schopností přežít na bojišti. Stroje jsou v porovnání s ruskými Mi-24 také nesrovnatelně jednodušší i z hlediska údržby.

„Systém H-1 zásadně zvýší palebné schopnosti vrtulníkového letectva české armády, a to především s přesně naváděnou municí, kterou mohou používat oba vrtulníky systému,“ podotkl náčelník Generálního štábu AČR generálporučík Karel Řehka.

Podle generálmajora Petra Čepelky, velitele Vzdušných sil AČR, představují nové vrtulníky ucelený systém. „Armáda ČR dostane dva výkonově podobné vrtulníky, které dokážou společně plnit operační úkoly. Vipery zajišťují ofenzivní leteckou podporu. Venomy samostatně nebo ve spolupráci s Vipery zabezpečují blízkou palebnou podporu a logistiku,“ vyzdvihl Čepelka.

Kromě digitálního kokpitu s rozměrnými LCD panely, automatického letového kontrolního systému s integrovanou satelitní a inerciální navigací, je další výhodou shoda v konstrukční (motory, rotory, elektronika a avionika) i letové oblasti. „Piloti jsou schopni přecházet mezi jednotlivými typy. Systém H-1 umožňuje i výměnu dílů mezi Venomy a Vipery, což představuje jednodušší logistiku,“ připomněl. Česká armáda dostane s vrtulníky také příslušnou výzbroj: řízené rakety vzduch-země Hellfire a APKWS, neřízené střely a munici do kanónu a kulometů.

Piloti a technici z Náměště se na nové stroje sedm měsíců přeškolovali na základně americké námořní pěchoty Pendleton. Další kurzy budou pokračovat už v ČR pod vedením amerického mobilního výcvikového týmu po dobu dvou let, než si piloti a technici zcela osvojí systém provozu a údržby strojů.

V ČR už je také první ze dvou výcvikových trenažérů, které bude LOM Praha provozovat v nedávno dokončeném simulačním centru přímo na 22. základně. V budově budou k dispozici učebny, místnost pro plánování misí i zázemí. Simulátor nabízí veškeré ovládací prvky a zbraňové systémy jako ve

skutečném vrtulníku.

22. základna vrtulníkového letectva je v tuto chvíli vybavena bitevníky Mi-24V/35, s nimiž se nicméně brzy rozloučí. Ve výzbroji jí zůstává víceúčelový Mi-171Š. Oba typy přitom začaly oficiálně dosluhovat už před mnoha lety. Oficiální rozloučení s vrtulníkem Mi-24V/35 proběhne na zářijových Dnech NATO v Ostravě.

Systém H-1

Systém H-1 složený z vrtulníků AH-1Z „Viper“ a UH-1Y „Venom“ navazuje na osvědčené stroje „Cobra“ a „Huey“ americké námořní pěchoty. Oproti svým předchůdcům dosahují tyto vrtulníky vyšších rychlostí, operačního dosahu a většího užitečného zatížení, přičemž požadavky na podporu životního cyklu byly sníženy.

Samostatně jsou AH-1Z a UH-1Y jedny z nejschopnějších bitevních a víceúčelových vrtulníků. Ve spojení představují nejefektivnější prostředek k plnění široké škály bojových i podpůrných úkolů kdekoli na světě. Vrtulníky AH-1Z a UH-1Y mají výhodu v 85% shodnosti dílů a komponentů důležitých z hlediska údržby. Tato koncepce zabezpečuje snížení provozních výdajů, nároků na výcvik personálu a celkových nákladů na podporu životního cyklu.

Oba vrtulníky byly navrženy s důrazem na schopnost přežít v bojové situaci. Tyto stroje budou primárně plnit úkoly přímé letecké podpory, přepravy a CASEVAC (nezdravotnický odsun raněných). Díky jednoduché konstrukci draku a koncepci sklopných listů nosného rotoru jsou oba typy snadno přepravitelné.

AH-1Z „Viper“

AH-1Z je bitevní vrtulník, vyráběný společností Bell Helicopters Textron.

V přední části vrtulníku je umístěn tříhlavňový rotační kanón ráže 20 mm s kapacitou 650 nábojů. Další výzbroj je možné nést na šesti zbraňových závěsnících, přičemž vrtulník může nést až 16 protitankových řízených střel HELLFIRE nebo 76 neřízených raket HYDRA, případně 28 laserově naváděných raket APKWS. Další možnou výzbrojí je 6 střel vzduch-vzduch AIM-9 SIDEWINDER. Viper je vybaven integrovaným avionickým systémem, jehož rozhraní je tvořeno „glass cockpitem“. Tento systém sdružuje prvky komunikace, navigace, procesování dat na palubě, detekci hrozeb, ovládání zbraňových systémů a zprostředkovává pilotům informace o situaci na bojišti. Nejdůležitější údaje o letu, zbraňových systémech a okolních hrozbách pro vrtulník jsou vynášeny pilotům přímo na přilbový průhledový displej. AH-1Z je vybaven elektro-optickými/infračervenými sensory třetí generace a systémem se schopností přesného zaměření cíle na velké vzdálenosti. Zmíněné zbraňové systémy je možné kombinovat v závislosti na plněné misi. Posádku tvoří 2 piloti.

Vrtulník „Viper“ může plnit široké spektrum úkolů. Jeho hlavním určením je podpora pozemních vojsk a je tak nejčastěji využíván pro plnění úkolů přímé letecké podpory, vzdušného průzkumu, protivzdušné obrany, leteckého doprovodu pozemních jednotek či jiných typů vrtulníků, anebo pro plnění úkolů vzdušné izolace vedených v týlu nepřítele. Díky jeho sensorům a dalšímu vybavení ho lze využít i jako platformu představeného leteckého návodčího (JTAC-Joint Terminal Attack Controller) pro koordinaci palby dalších leteckých i pozemních prostředků. Viper může působit jak z pozemních základů či dočasných ploch, tak může vést operace z námořních plavidel.

Takticko-technická data:

- Maximální rychlost 200 [kt] 370 [km/h]
- Maximální užitečné zatížení 5764 [lb] 2611 [kg]

- *Bojový rádius 131 [nm] 243 [km]*
- *Praktický dostup 14000 [ft] 4300 [m]*
- *Výkon motoru T700-GE-401C 1800 [shp] 1341 [kW]*
- *Maximální množství paliva 2858 [lb] 1258 [kg]*
- *Maximální přetížení -0,5 až 2,5 G*

<https://acr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/prvni-dva-vrtulniky-viper-jsou-v-cr-245318>